

Miljö- och energidepartementet

Rättssekretariatet

Lina Oskarsson

Telefon 08-405 53 72

Förslag till svenska bestämmelser för invasiva främmande arter

Remissinstanser:

1. Riksdagens ombudsmän (JO)
2. Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
3. Förvaltningsrätten i Göteborg
4. Förvaltningsrätten i Luleå
5. Datainspektionen
6. Domstolsverket
7. Justitiekanslern
8. Åklagarmyndigheten
9. Polismyndigheten
10. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
11. Kustbevakningen
12. Kommerskollegium
13. Försvarsmakten
14. Folkhälsomyndigheten
15. Tullverket
16. Kammarkollegiet
17. Länsstyrelsen i Blekinge län
18. Länsstyrelsen i Dalarnas län
19. Länsstyrelsen i Gotlands län
20. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
21. Länsstyrelsen i Hallands län
22. Länsstyrelsen i Jämtlands län
23. Länsstyrelsen i Jönköpings län
24. Länsstyrelsen i Kalmar län
25. Länsstyrelsen i Kronobergs län
26. Länsstyrelsen i Norrbottens län
27. Länsstyrelsen i Skåne län
28. Länsstyrelsen i Stockholms län

29. Länsstyrelsen i Södermanlands län
30. Länsstyrelsen i Uppsala län
31. Länsstyrelsen i Värmlands län
32. Länsstyrelsen i Västerbottens län
33. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
34. Länsstyrelsen i Västmanlands län
35. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
36. Länsstyrelsen i Örebro län
37. Länsstyrelsen i Östergötlands län
38. Statens fastighetsverk
39. Havsmiljöinstitutet
40. Linnéuniversitetet
41. Lunds universitet
42. Mittuniversitetet
43. Stockholms universitet
44. Umeå universitet
45. Uppsala universitet
46. Vetenskapsrådet
47. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
48. Havs- och vattenmyndigheten
49. Kemikalieinspektionen
50. SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
51. Boverket
52. Livsmedelsverket
53. Sjöfartsverket
54. Skogsstyrelsen
55. Statens jordbruksverk
56. Statens veterinärmedicinska anstalt
57. Sveriges lantbruksuniversitet (Artdatabanken, Centrum för biologisk mångfald)
58. Trafikverket
59. Transportstyrelsen
60. Naturhistoriska riksmuseet
61. Sametinget
62. Alingsås kommun
63. Borgholms kommun
64. Bräcke kommun
65. Falkenbergs kommun
66. Forshaga kommun
67. Färgelanda kommun
68. Göteborgs kommun
69. Götene kommun
70. Heby kommun
71. Karlshamns kommun

72. Kungälv kommun
73. Leksands kommun
74. Lomma kommun
75. Lycksele kommun
76. Lysekils kommun
77. Markaryds kommun
78. Nynäshamns kommun
79. Orsa kommun
80. Oskarshamns kommun
81. Sandvikens kommun
82. Söderköpings kommun
83. Uppsala kommun
84. Årjängs kommun
85. Öckerö kommun
86. Örebro kommun
87. AB C Food
88. AgriFood Economics Centre
89. Bergvik Skog AB
90. Chalmers tekniska högskola
91. Djurens Rätt
92. Djurskyddet Sverige
93. Ekologiska Lantbrukarna
94. Fiskbranschens Riksförbund
95. Fritidsodlingens Riksorganisation
96. Fältbiologerna
97. Föreningen Sesam
98. Föreningen Svensk Sjöfart
99. Greenpeace
100. Gröna näringens riksorganisation
101. Göteborgs naturhistoriska museum
102. Holmen Skog AB
103. Hushållningssällskapet
104. Internationella Viltförvaltningsrådet, svenska delegationen
105. Jordens Vänner
106. Jägarnas Riksförbund
107. Koloniträdgårdsförbundet
108. Lantbrukarnas Riksförbund
109. Lantmännen SW Seed
110. Livsmedelsföretagen
111. Matfiskodlarna Sverige AB
112. Naturskyddsföreningen
113. NordGen
114. Riksförbundet Svensk Fågelhobby
115. Riksförbundet Svensk Trädgård

116. SCA Skog AB
117. Scandinavian Seed AB
118. Skogforsk
119. Skogsindustrierna
120. Stockholms handelskammare
121. Sveaskog Förvaltning AB
122. Svenska Botaniska Föreningen
123. Svenska Båtunionen
124. Svenska Djurparksföreningen
125. Svenska Djurskyddsföreningen
126. Svenska Jägareförbundet
127. Svenska kyrkan
128. Svenska Samernas Riksförbund
129. Svenska Skogsplantor AB
130. Svenska Utsädesföretagens Förening
131. Svensk Handel
132. Svensk Skaldjursodlings Producentorganisation
133. Svenskt Vatten
134. Svenskt Växtskydd
135. Sveriges Akvarieföreningars Riksförbund
136. Sveriges Entomologiska Förening
137. Sveriges Fiskares Riksförbund
138. Sveriges Fiskevattenägarförbund
139. Sveriges Hamnar
140. Sveriges Herpetologiska Riksförening
141. Sveriges Häradsallmäningsförbund
142. Sveriges insjöfiskares centralförbund
143. Sveriges Jordägareförbund
144. Sveriges Kommuner och Landsting
145. Sveriges ornitologiska förening
146. Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
147. Sveriges Utsädesförening
148. Sveriges Veterinärförbund
149. Södra skogsägarna
150. Transportföretagen
151. Trädgårdsanläggarna i Sverige
152. Viltmästareförbundet
153. Viltskadecenter
154. Världsnaturfonden WWF
155. Västsvenska handelskammaren
156. Zoobranschens Riksförbund

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på Naturvårdsverkets redovisade och bifogade underlag med förslag till svenska regler och åtgärder för invasiva främmande arter.

Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet **senast fredagen den 29 juli 2016**. Svaren bör helst lämnas per e-post i Word-format. Svar per e-post ställs till m.registrator@regeringskansliet.se och med kopia till lina.oskarsson@regeringskansliet.se.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Frågor under remisstiden besvaras av Lina Oskarsson, tfn 08-405 53 72 och Börje Alriksson, tfn 08-405 37 64.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

EU:s förordning om invasiva främmande arter

Den 1 januari 2015 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter i kraft. Förordningen innehåller bestämmelser om att förebygga, minimera och mildra invasiva främmande arters negativa effekter på biologisk mångfald.

En invasiv främmande art är enligt EU-förordningens definition ett levande exemplar av en art, underart eller lägre taxonomisk enhet av djur, växter, svampar eller mikroorganismer (inbegripet alla delar, gameter, frön, ägg och förökningskroppar av dessa arter samt hybrider, sorter eller raser som kan överleva och sedan reproducera sig) som har introducerats utanför sitt naturliga utbredningsområde och vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster (artiklarna 3.1 och 3.2).

EU-förordningens bestämmelser är direkt tillämpliga i Sverige. De flesta bestämmelserna är knutna till den förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse (den s.k. unionsförteckningen) som ska antas av EU-kommissionen i enlighet med ett särskilt förfarande och i form av en s.k. genomförandeakt (artikel 4). Invasiva främmande arter av unionsbetydelse är sådana invasiva arter vars negativa effekter anses vara sådana att de kräver samordnade åtgärder på unionsnivå. Arterna på unionsförteckningen kommer bl.a. att omfattas av restriktioner i fråga om handel och transport (artikel 7).

EU-kommissionen lämnade under hösten 2015 över ett förslag till en genomförandeakt med en första unionsförteckning med 37 arter till den kommitté, bestående av representanter för medlemsländerna, som hjälper kommissionen med att ta fram unionsförteckningen. Kommittén godkände förslaget i december 2015. EU-kommissionen har ännu inte antagit genomförandeakten. Först när genomförandeakten har antagits av EU-kommissionen och publicerats i Europeiska unionens officiella tidning kan unionsförteckningen börja gälla.

Av EU-förordningen följer att EU-kommissionen åtminstone vart sjätte år ska göra en omfattande översyn av unionsförteckningen och därmed, när det är lämpligt, uppdatera den genom att lägga till nya invasiva främmande arter och ta bort sådana arter från förteckningen som inte längre uppfyller ett eller flera av de kriterier som fastställts för att en art ska få föras upp på förteckningen (artikel 4). Det pågår för närvarande ett arbete med att se över vilka arter som, utöver de redan godkända 37 arterna, kan vara aktuella att föra upp på unionsförteckningen.

EU-förordningen innehåller bestämmelser som ålägger medlemsstaterna att vidta åtgärder. Medlemsstaterna ska bl.a. fastställa bestämmelser om vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av förordningen (artikel 30), upprätta ett tillståndssystem för att ge vissa verksamheter möjlighet att t.ex. bedriva forskning med invasiva främmande arter av unionsbetydelse (artikel 8), inrätta ett övervakningssystem för invasiva främmande arter av unionsbetydelse (artikel 14) och införa strukturer för att utföra offentliga kontroller (artikel 15). Förordningen innehåller även bestämmelser som inte är tvingande, men som t.ex. möjliggör för medlemsstaterna att införa bestämmelser för invasiva främmande arter som kräver åtgärder på medlemsstatsnivå. Enligt artikel 12 får t.ex. varje medlemsstat anta en nationell förteckning över invasiva arter av medlemsstatsbetydelse och i fråga om sådana arter vid behov tillämpa åtgärderna i bl.a. artikel 7 inom sitt territorium.

Naturvårdsverket har i uppdrag att i nära dialog med övriga berörda myndigheter ta fram förslag till författningsändringar och eventuella andra åtgärder som behövs med anledning av EU-förordningen. Som en del av uppdraget redovisade Naturvårdsverket i juni 2015 ett underlag, framtaget tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, som bl.a. innehöll förslag till ändringar i miljöbalkens straffbestämmelser för införande av sanktioner för överträdelser av EU-förordningens bestämmelser. Underlaget, som remitterades under tiden 10 juli – 23 oktober 2015, innehöll även ett förslag till bemyndigande i miljöbalken för att ge regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter för att förebygga och hantera introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Arbetet med att genomföra föreslagna ändringar i miljöbalken pågår, bl.a. införande av nämnt bemyndigande.

Naturvårdsverket har nu redovisat ett underlag för det fortsatta arbetet med invasiva främmande arter i Sverige. Även detta underlag har tagits fram i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten. Underlaget innehåller bl.a., i enlighet med vad som tidigare avserats, ett förslag till en ny svensk förordningen om invasiva främmande arter samt förslag till ändringar i miljötillsynsförordningen (2011:13) och i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Underlaget innehåller även en bakgrundsbeskrivning och en konsekvensutredning.

EU-förordningen finns tillgänglig på EUR-Lex via denna länk <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32014R1143>.

När det gäller prövningen av mål och ärenden i våra domstolar bedöms efterlevnaden av EU-förordningens bestämmelser inte, i vart fall inte i närtid, leda till en mer omfattande måltillströmning än att eventuella kostnadsökningar kan hanteras inom befintliga budgetramar.

Susanne Gerland
Ämnesråd